

Finansmarkedsfondet: Årsberetning 2024, ved Norges forskningsråd

Finansmarkedsfondet kan gi økonomisk støtte til forskning på finansmarkedene og til allmennopplysning som gir bedre kunnskap om hvordan finansmarkedene fungerer, samt å fremme innsikt om etikk på finansmarkedsområdet. Norges forskningsråd har siden 2005 ivaretatt sekretariatsansvaret for Finansmarkedsfondet som et forvaltningsoppdrag for Finansdepartementet. Som følge av revidering av regelverket 04.06.15 overtok Norges forskningsråd ansvaret for oppfølging og kontroll av Finansmarkedsfondets prosjektportefølje. Flere av Finansmarkedsfondets prosjekter har fortsatt forsinkelser i slutføring grunnet pandemien.

Innledning

Etter privatisering og salg av Oslo Børs ASA og Verdipapirsentralen ASA, vedtok Stortinget at deler av overskuddet fra salgene skulle avsettes til et finansmarkedsfond. Årlig avkastning fra fondet ble de første årene benyttet til å støtte forskning og allmennopplysning knyttet til finansmarkedene. I Prop. 1 S (2012-2013) foreslo Finansdepartementet å etablere en ny modell for finansiering av Finansmarkedsfondet, hvor fondet opphørte fra 01.01.13 og fondskapitalen ble tilført statskassen og fondets virksomhet ble erstattet av ordinære utgiftsbevilgninger over statsbudsjettet fra og med budsjettåret 2013. Stortinget ga sin tilslutning til forslaget. Bevilgningsnivået skal holdes reelt uendret frem til 2030. Regelverk for Finansmarkedsfondet (sist revidert av Finansdepartementet 21.10.16) er gjengitt på fondets hjemmeside.

Som følge av det reviderte regelverkets § 11, jfr Finansdepartementets brev av 04.06.15 med vedlegg, overtok Norges forskningsråd ansvaret for oppfølging og kontroll av Finansmarkedsfondets prosjektportefølje. Styret og Forskningsrådet avgir hver sin årsberetning, som til sammen gir et utfyllende bilde av status og drift av Finansmarkedsfondet.

Administrative forhold

Finansdepartementet har et overordnet ansvar for den administrative håndteringen av Finansmarkedsfondet. Finansmarkedsfondet ledes av et styre som er oppnevnt av Finansdepartementet. Styret beslutter utdeling av midler. I 2024 ble det avholdt to styremøter. Norges forskningsråd ivaretar sekretariatsansvaret for Finansmarkedsfondet som et oppdrag for Finansdepartementet. Oppfølging og kontroll av Finansmarkedsfondets prosjektportefølje er særskilte tilleggsoppgaver som også forestås av Forskningsrådet. Avtalen som regulerer Forskningsrådets oppgaver ble fornyet i januar 2025 og gjelder for fem nye år. Forskningsrådet har i samarbeid med Finansmarkedsfondets styre utarbeidet et notat som beskriver rutiner og prosedyrer for oppfølging og kontroll av fondets prosjektportefølje.

Status- og avviksrapportering

Selv om endringene i regelverket innebærer at Forskningsrådet har ansvaret for oppfølging og kontroll av Finansmarkedsfondets prosjektportefølje, gir Forskningsrådet styret rutinemessig en faglig og økonomisk status- og avviksrapportering i hvert styremøte. Det primære formålet er å gi styret informasjon som kan inngå som en del av beslutningsgrunnlaget i fremtidige bevilgningssaker. Avviksanalysen gir i tillegg styret mulighet til å revurdere sin prosjektbevilgning til prosjekter med vesentlige avvik.

I løpet av 2024 ble syv allmennopplysningsprosjekter og ett forskerprosjekt fullført, i tillegg ble fem faglige arrangementer avholdt, jfr. vedlegg 2. Resultater fra disse prosjektene, samt et populærvitenskapelig resymé av gjennomførte forskerprosjekter, er gjengitt på fondets hjemmeside.

Vedlegg 1 gir en oversikt over styrets tildelinger i 2024. Vedlegg 3 gir en samlet oversikt over Finansmarkedsfondets prosjektportefølje per 31.12.24. Den samme oversikten ligger på fondets hjemmeside. Per 31.12.24 har fondet avtaler om finansiering av 10 allmennopplysningsprosjekter og 23 forskningsprosjekter, samt tre faglige konferanser.

Forskningsrådets kommentarer

Mottatte framdrifts- og sluttrapporter er behandlet administrativt. Flere prosjekter har fortsatt forsinkelser i framdrift og slutføring av prosjektene som følge av pandemien. Enkelte av de slutførte prosjektene har ikke disponert hele prosjekttildelingen, og ikke-disponerte midler er blitt tilbakeført til styrets tildelingsbudsjett.

Forskningsrådet orienterer Finansmarkedsfondets styre rutinemessig om status og avvik, og har i samarbeid med styret etablert rutiner for avvikshåndtering. Forskningsrådet legger til rette for en tett og god dialog med Finansmarkedsfondets styre om forhold som angår oppfølging og kontroll. Forskningsrådet har i 2024 lagt frem ett avvik av vesentlig karakter for styret. Avviket var av en karakter som krevde styrets godkjenning, men ikke av en karakter som medførte inndragning av midler.

Riksrevisjonen reviderer Finansmarkedsfondet som en del av revisjonen av Forskningsrådet. Det har ikke vært noe å bemerke i løpet av 2024.

Regnskap 2024

Regnskap for 2024 fremgår av vedlegg 4.

Bevilgningen til *Virksomhetsbudsjettet* er en separat bevilgning (via Kunnskapsdepartementet), og holdes utenfor styrets budsjett for prosjektbevilgninger. Det årlige budsjettet for Finansmarkedsfondets virksomhetskostnader (tabell 3) tar utgangspunkt i Finansdepartementets overføring av dette separate budsjettet på 1,9 millioner kroner til Kunnskapsdepartementet i 2018. Ubenyttede midler fra ett år har blitt overført til påfølgende år.

Utgifter til administrasjon (inkl. informasjon) av Finansmarkedsfondet beløper seg til om lag 1,93 millioner kroner i 2024, mot om lag 1,75 millioner kroner i 2023, jfr vedlegg 4. Dette inkluderer bl.a refusjon til Norges forskningsråd for sekretariatsfunksjoner, honorarer og kostnader knyttet til styrearbeid og bruk av fagekspert i forbindelse med søknadsbehandlingen, samt kostnader knyttet til informasjon, prosjektoppfølgning og proaktivt arbeid.

Ubenyttede midler i 2024 (118.146 kroner) skyldtes hovedsakelig enkelte mindre budsjettposter ble ikke benyttet. Beløpet framkommer under 'Gjenstående saldo' per 31.12, tabell 3 i vedlegg 4, og overføres til 2025.

For kommentarer til regnskapet henvises det til styrets årsberetning for 2024.

Lysaker 19. mars 2025

Norges forskningsråd,

Christine Tørklep
Avdelingsdirektør

Gro Marthinsen
Seniorrådgiver

De to årsberetningene fra styret og Forskningsrådet inneholder de samme vedleggene.

- Vedlegg 1: Finansmarkedsfondet: Prosjektbevilgninger i 2024
- Vedlegg 2: Finansmarkedsfondet: Gjennomførte prosjekter i 2024
- Vedlegg 3: Finansmarkedsfondets igangværende prosjektportefølje per 31.12.24
- Vedlegg 4: Finansmarkedsfondet: Regnskap 2024

Vedlegg 1:

Prosjekttildelinger i 2024

Det er knyttet betingelser til flere av tildelingene.

Allmennopplysning:

Igangværende prosjekter: 1

- Aksel Kjær Vidnes, forskning.no: *Allmennrettet formidling av forskning på forholdet mellom finanstjenester og forbrukerinteresser på forskning.no* (pnr 344177): 942.000 kroner til slutføring, med betingelser

Nye prosjekter: 6

- Turid Solvang, Kvinner i Finans Charter AS: *En finansbransje i kjønnsbalanse – en veiviser* (pnr 351941): 500.000 kroner med betingelser.
- Cornelius Middelthon, Universitetet i Stavanger: *KÅKÅnomics 2024 – Nordens største økonomi-festival* (pnr 351954): 400.000 kroner med betingelser.
- Karen Contreras-Lisperguer, KIA Norge: *Forbrukslån blant innvandrere i Norge* (pnr 351951): 400.000 kroner med betingelser.
- Annette Alstadsæter, NMBU: *Airing out the Dirty Laundry of Illicit Finance* (pnr 351950): inntil 824.937 kroner med betingelser.
- Rebekka L. Kvalsund, Circular Norway: *Nasjonal implementering av Veikart for sirkulær finansnæring 2.0* (pnr 356375): 440.000 kroner med betingelser.
- Ola Innset, Statsøkonomisk Forening: *Økonomifagets rolle i det norske samfunn 1877-2027* (pnr 356373): 1.000.000 kroner med betingelser.

Forskning:

Igangværende prosjekter: 13

- Ida Sognnæs, CICERO: *Using scenarios to assess climate risks in the financial sector* (pnr 309613): 254.000 kroner (slutføring).
- Mads Andenæs, UiO: *Central Banks' expanding role in financial markets* (pnr 315503): 22.000 kroner (slutføring).
- Dan Zhang, OsloMet: *Heterogeneous Investors and Asset Allocations* (pnr 328618): 526.000 kroner (slutføring).
- Roy Krøvel, OsloMet: *AI enriched journalism to investigate illicit financial flows* (pnr 328745): 336.000 kroner (slutføring).
- Malgorzata Ryduchowska, BI: *Investors in green bonds and financial resilience* (pnr 328822): 369.000 kroner (slutføring).
- Leonardo Rydin Gorjão, NMBU: *GAIJ - Graph-bound AI Journalism in Financial Fraud* (pnr. 346068): 361.000 kroner (slutføring).

- Hans K. Hvide, UiB: *Portfolio choices of Norwegian investors III* (pnr 338260): 347.000 kroner (videreføring) samt 200.000 kroner (tilleggs-bevilgning med betingelser).
- Tore Selland Kleppe, UiS: *Connecting the dots: Automated inference for large scale Bayesian econometric models* (pnr 337601): 1.075.000 kroner (videreføring).
- Erlend Eide Bø, SSB: *The returns to housing ownership - Mechanisms and long-term effects* (pnr 338277): 1.172.000 kroner (videreføring).
- Paul Ehling, BI: *Heterogeneity and inequality* (pnr. 346071): 481.000 kroner (videreføring).
- Alfonso Irarrazabal, BI: *Taxing the Rich: The Trade-offs of redistribution* (pnr. 346060): 595.000 kroner (videreføring).
- Annika Bacher, BI: *Gender Gaps in Credit Access and Women's Entrepreneurial Choices* (pnr. 346047): 784.000 kroner (videreføring).

Nye prosjekter: 6

- Hilde Bjørnland, BI: *Energy Transition: The Distributional Effect on Household Income and the Role of Monetary Policy* (pnr. 353659): 892.000 kroner (for 2025).
- Olav Syrstad, BI: *Global Financial Flows, Financial Market Regulation, and Exchange Rate Dynamics* (pnr. 353706): 1.457.000 kroner (for 2025).
- Gisle Natvik, BI: *The economics of electronic identification platforms* (pnr. 353680): 499.000 kroner (for 2025).
- Richard Priestley, BI: *The impact of unconventional monetary policy on financial markets, the real economy, and wealth inequality* (pnr. 353694): 748.000 kroner (for 2025) med betingelser.
- Guttorm Schjeldrup, SNF: *The Capital Market and Capital Taxes: Has the Wealth Tax a role to play in a well functioning Capital Market* (pnr. 353549): 460.000 kroner (for 2025).
- Annette Alstadsæter, NMBU: *Borderless Banking: Understanding International Bank Transfers* (pnr. 353670): 815.000 kroner (for 2025).

Faglige kurs og konferanser: 5

- Martin Jullum, Norsk Regnesentral: *Seminar om maskinlæring og samarbeid om hvitvasking i banksektoren* (pnr 351877): 196.000 kroner med betingelser.
- Elisa Casi-Eberhard, NHH: *2nd Tax Transparency Conference* (pnr 351763): 30.000 kroner med betingelser.
- Gisle Natvik, BI: *Oslo Macro Conference 2024* (pnr 351879): 100.000 kroner med betingelser.
- Erik Haugom, Høgskolen I Innlandet: *Lillehammer Business Analytics Workshop 2024* (pnr 349534): inntil 150.000 kroner.
- Paul Ehling, BI: *Conference on pricing of Nature and Climate Risk* (pnr. 355336): 131.000 kroner med betingelser.

Gjennomførte prosjekter i 2024

Oversikten nedenfor viser forsknings- og allmennopplysningsprosjekter som er avsluttet i 2024. Prosjekter som avslutter 31.12.2024 og sluttrapporterer innen 31.01.25 blir i år ført på 2025. For utfyllende oversikt over formidlingsaktivitet og presseomtale, se Finansmarkedsfondets hjemmeside.

Allmennopplysning (7)

- R. Loen Consultants AS, Roger Loen: *Lærebok i privat økonomi på samisk for elever i siste året på ungdomsskolen og elever i videregående skole* (pnr 336631)
- Kvinner i Finans Charter AS, Turid Solvang: *Støtte til årsrapport for nyetablert initiativ for å øke andel kvinner i toppledelse og spesialistfunksjoner i norsk finansnæring* (pnr 336633)
- Mechanix Film AS, Hege Dehli: *Tax Wars* (pnr 341526)
- Circular Norway AS, Rebekka L. Kvalsund: *Sirkulær finans – veikart for å lykkes med omstilling for bank, forsikring og investering* (pnr 341534)
- NorNab, Frida Vik: *Spredning av kunnskap fra prosjektene "Kartlegging av impact investeringer i Norge" og "Veileder til impact investeringer"* (pnr 349610)
- AksjeNorge: *Aksjer 2.0 – en digital informasjonsspakke for privatinvestorer med noe erfaring* (pnr 344199)
- UiS: *KÅKÅnomics 2024 - Nordens, første, beste og morsomste økonomifestival* (pnr 351954)

Forskning (1)

- Ole-Andreas Elvik Næss, SNF: *Divesting and voting - theoretical and experimental evidence of equilibrium implications* (pnr 338278)

Kurs og konferanser (5)

- Trude Myklebust, UiO Jur.: *The European Regulatory Approach to Sustainable Finance – taking stock and assessing the implications for the Norwegian financial markets* (pnr 349657)
- Olga Rabanal, UiS: *Summer School and Conference on Experimental Finance* (pnr 349480)
- Erik Haugom, Inn: *Lillehammer Business Analytics Workshop 2024* (pnr 349534)
- Martin Jullum, NR: *Seminar om maskinlæring og samarbeid om hvitvasking i banksektoren* (pnr 351877)
- Gisle Natvik, BI: *Oslo Macro Conference 2024* (pnr 351879)

Igangværende prosjekter per 31.12.2024

Prosjekter som avslutter 31.12.24, men sluttrapporterer 31.01.25 regnes i år som igangværende.

Allmennopplysningsprosjekter: (10)

- Tax Justice Norge: *Dataanalyse av det nye eierregisteret* (pnr 310768)
- Institutt for journalistikk: *Hvitvasking, skatteflukt, krumspring og korrupsjon i en digital verden – hvordan påvirkes finans-markedene?* (pnr 341529)
- Forskning.no: *Allmennrettet formidling av forskning på forholdet mellom finanstjenester og forbrukerinteresser på forskning.no* (pnr 344177)
- SLUG-Nettverk for rettferdig gjeldspolitikk: *Fremme av bærekraftige statlige gjeldsbyrder gjennom ansvarlig investering i statlige gjelds-instrumenter: En vei mot økonomisk og sosial ansvarlighet* (pnr 349614)
- Kaupr AS: *Digitalt Eierskap, med undertitlene: Digital Identitet – Digitale Penger – Digitale Eiendeler* (pnr 349611)
- Kvinner i Finans Charter AS: *En finansbransje i kjønnsbalanse - en veiviser* (pnr 351941)
- NMBU: *Airing out the Dirty Laundry of Illicit Finance* (pnr 351950)
- KIA Norge: *Forbrukslån blant innvandrere i Norge* (pnr 351951)
- Statsøkonomisk Forening: *Økonomifagets rolle i det norske samfunn 1877 – 2027* (pnr 356373)
- Circular Norway AS: *Nasjonal implementering av Veikart for sirkulær finansnæring 2.0* (pnr 356375)

Forskningsprosjekter: (23)

- Martin Blomhoff Holm, SSB: *The Effects of Education on Returns to Wealth* (pnr 294978)
- Dagfinn Rime, Handelshøyskolen BI: *Money Markets after the Global Financial Crisis: Functioning and Regulation* (pnr 294953)
- Ida Sognnæs, CICERO, *Using scenarios to assess climate risks in the financial sector* (pnr 309613)
- Janis Berzins, Handelshøyskolen BI, *The link between household and firm finance: family firms, family networks, and real estate investments* (pnr 310146)
- B. Espen Eckbo, Norges Handelshøyskole, *Benefit Corporations* (pnr 315930)
- Mads Andenæs, Universitetet i Oslo, *Central Banks' expanding role in financial markets* (pnr 315503)
- Malgorzata Ryduchowska, Handelshøyskolen BI: *Investors in green bonds and financial resilience* (pnr 328822)
- Roy Krøvel, OsloMet: *AI enriched journalism to investigate illicit financial flows* (pnr 328745)
- Dan Zhang, OsloMet: *Heterogeneous Investors and Asset Allocations* (pnr 328618)
- Erlend Eide Bø, SSB: *The returns to housing ownership - Mechanisms and long-term effects* (pnr 338277)
- Fenella Carpena, OsloMet: *Can responsible investment induce sustainable corporate behavior? Evidence from the world's largest equity investor* (pnr 338261)

- Hans Krogh Hvide, UiB: *Portfolio choices of Norwegian investors III* (pnr 338260)
- Tore Selland Kleppe, UiS: *Connecting the dots: Automated inference for large scale Bayesian econometric models* (pnr 336601)
- Paul Ehling, BI: *Heterogenety and inequality* (pnr 346071)
- Alfonso Irarrazabal, BI: *Taxing the Rich: The Trade-offs of redistribution* (pnr 346060)
- Annika Bacher, BI: *Gender Gaps in Credit Access and Women's Entrepreneurial Choices* (pnr 346047)
- Leonardo Rydin Gorjão, NMBU: *GAIJ - Graph-bound AI Journalism in Financial Fraud* (pnr 346068)
- Annette Alstadsæter, NMBU: *Borderless Banking: Understanding International Bank Transfers* (pnr 353670)
- Hilde Bjørnland, BI: *Energy Transition: The Distributional Effect on Household Income and the Role of Monetary Policy* (pnr 353659)
- Gisle Natvik, BI: *The economics of electronic identification platforms* (pnr 353680)
- Guttorm Schjeldrup, SNF: *The Capital Market and Capital Taxes: Has the Wealth Tax a role to play in a well functioning Capital Market* (pnr 353549)
- Richard Priestley, BI: *The impact of unconventional monetary policy on financial markets, the real economy, and wealth inequality* (pnr 353694)
- Olav Syrstad, BI: *Global Financial Flows, Financial Market Regulation, and Exchange Rate Dynamics* (pnr 353706)

Faglige kurs og konferanser: (3)

- Annelies Renders, BI: *Scandinavian Accounting Research Conference and Doctoral Consortium 2024* (pnr 349506)
- Elisa Casi-Eberhard, NHH: *2nd Tax Transparency Conference* (pnr 351763)
- Paul Ehling, BI: *Conference on Pricing of Nature and Climate Risk* (pnr 355336)

Finansmarkedsfondet - Regnskap 2024

(hentes fra grunnlagsbevilgningen)

Tabell 1: Disponibelt FoU-budsjett og forbruk

	Noter	2024	2023
Bevilgning FoU		15 100 000	14 605 000
Gave fra DNB		-	-
Overføringer		36 322 755	37 610 038
Renteinntekter		-	1 157 521
Disponibelt budsjett FoU	1	51 422 755	53 372 559
Forbruk/utbetalinger pr 31.12.		13 721 337	17 049 804
Herav:			
<i>Forskning og allmennopplysning</i>	2	13 721 337	17 049 804
Gjenstående saldo pr 31.12.		37 701 417	36 322 755
Herav på:			
<i>Avsetningskonto</i>		37 701 417	36 322 755

Tabell 2: FoU bevilgninger

	2024	2023
Bevilgning	15 100 000	14 300 000
<i>Prosjektbevilgninger i alt</i>	51 422 755	53 372 559
<i>Forskning og allmennopplysning</i>	51 422 755	53 372 559

Tabell 3: Virksomhetskostnader

	2024	2023
Virksomhetsskostnader	1 929 126	1 752 728
Herav:		
<i>Refusjon</i>	1 275 000	1 140 000
<i>Styret</i>	-	447 424
<i>Søknadsbehandling</i>	-	108 088
<i>Diverse</i>	-	5 020
<i>Dialog</i>	-	52 195
<i>Vertskapsoppdrag</i>	654 126	-
Bevilgning	2 047 272	1 900 000
Gjenstående saldo pr 31.12.	118 146	147 272

Oslo, 25.03.2025

Johan Skivik Aubell
avdelingsdirektør
Økonomiavdelingen
Norges forskningsråd

Gro Marthinsen
seniorrådgiver

Finansmarkedsfondet

Noter til regnskap 2024

Note 1

Regnskapet følger tilsvarende regnskapsprinsipper som gjelder for Norges forskningsråd. Regnskapet er tilpasset regnskapsloven. Riksrevisjonen avgir ikke lenger noen særskilt revisjonsberetning for Finansmarkedsfondet, som i stedet inngår som en del av Forskningsrådet. Bevilgning blir inntektsført i tildelingsåret.

Note 2

For utbetalinger til *forskningsprosjekter* praktiserer Finansmarkedsfondet automatisk tertialvis kostnadsføring på prosjekter. Ultimo 2007 vedtok styret å endre utbetalingspraksis for *allmennopplysningsprosjekter*. Normalt utbetales 50 prosent av bevilgningen ved prosjektstart (undertegnet kontrakt), ytterligere 25 prosent ved anmodning underveis i prosjektperioden, og resterende midler ved godkjent sluttrapport. Som en konsekvens av dette følger faktiske utbetalinger en annen syklus enn styrets tildelingsvedtak.

Note 3

Frem til 2018 ble hele bevilgningen til Finansmarkedsfondet bevilget over samme post i Statsbudsjettet (FIN kap. 1600, post 70). I 2018 ble bevilgningsmodellen endret, ved at deler av bevilgningen ble skilt ut i en egen **virksomhetsdel**, som bevilges via Kunnskapsdepartementet (KD kap. 285, post 55). Virksomhetskostnader *etter 2018* er sammenlignbar med postene Administrasjon og Informasjon frem t.o.m. 2017. Virksomhetsbudsjettet har nullvekst, og holdes på 2018-nivå (1,9 millioner kroner).

Gjenstående saldo er ubenyttede midler som ikke er benyttet i 2024, og som kan overføres til 2025. Gjenstående saldo pr 31.12.23 fremkommer på følgende måte:

- Disponibelt budsjett for 2024 var på 2,047 mill. kr. Forbruket i 2024 var på 1.929 mill. kr. Saldo (ubenyttede midler) på 118.146 kr overføres til 2025.